

18.792445

RAADSADVIES

Zaakdossier: D00142670

raadsadvies

2018/13334	
Auteur	: Dagmar van Deurzen
Afdeling	: Middelen
E-mail	: Dagmar.van.deurzen@uden.nl
Port.	: H. Hellegers

Effect op de begroting

☐ Ja ☒ Nee

Onderwerp

Principebesluit herindeling Uden en Landerd

Advies

1. In principe over te gaan tot herindeling van de gemeente Uden;
2. Samen met de gemeente Landerd een nieuwe Maashorstgemeente te gaan vormen;
3. Te bepalen dat uiterlijk 1 januari 2022 de beoogde herindelingsdatum is;
4. Het college opdracht te geven tot voorbereiding van een plan van aanpak om te komen tot een herindelingsontwerp.
5. Voor de periode tot en met 2019 een budget van € 200.000,- ter beschikking te stellen voor de voorbereiding van het herindelingsontwerp

Inleiding

De gemeenteraad heeft op 31 mei 2018 ingestemd met het coalitieprogramma 'Bruisend Uden: daar wil je zijn, daar wil je blijven!'. In dit coalitieprogramma staat over de bestuurlijke toekomst beschreven dat de coalitie samen met Landerd stappen wil zetten om te komen tot een Maashorstgemeente: "Wij zien een fusie van Uden en Landerd als een eerste stap om onze bestuurskracht te versterken en balans in de regio te brengen." Een groene gemeente met een stevige ambitie qua dienstverlening, voorzieningen en werkgelegenheid en met krachtige leefbare kernen georiënteerd rondom natuurgebied De Maashorst. Met dit raadsvoorstel zetten we de eerste stap.

Meerwaarde voor Uden

Er is voor Uden in de afgelopen jaren al behoorlijk wat verkend als het gaat om de meerwaarde van opschaling Uden. Zo is er in 2015 door BMC een verkennend en actiegericht onderzoek uitgevoerd naar regionale en bestuurlijke samenwerking 'Uden in perspectief: op weg naar samenwerkingskracht'. Daarin is ook de steun verkend vanuit het maatschappelijk middenveld; op basis van het gevoerde gesprek met een vertegenwoordiging van de Passiegroep (Udenaar de Toekomst/G1000) is de verwachting dat de Maashorstgemeente kan rekenen op draagvlak. In het onderzoek is omschreven dat er voor onze inwoners en bedrijven voordeel te behalen is bij opschaling. De gemeente Uden kent een aantal belangrijke economische en maatschappelijke opgaven en ambities. Zo zijn er bijvoorbeeld uitdagingen op het gebied van de arbeidsmarkt (aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt), leegstand van

winkels en bedrijventerreinen, kansen op het gebied van recreatie en toerisme en infrastructuur en (OV-)bereikbaarheid. Er wordt op een aantal onderdelen regionaal samengewerkt (Maashorst, As50/AgriFood). Een Maashorstgemeente kan daadwerkelijk een versterking opleveren op het terrein van gebiedsontwikkelingen, natuur, recreatie en toerisme. Ook betekent het een bundeling van krachten voor economische structuurversterking. De verwachting is dat een Maashorstgemeente beter in staat is om effectieve oplossingen voor de genoemde opgaven te vinden door onder meer de economische veerkracht te versterken: de groei van de commerciële en niet-commerciële dienstverlening (belangrijke sectoren voor stedelijke gebieden) is immers het sterkst in het landelijk gebied. Ook is het omringende landelijk gebied van belang om (het draagvlak voor) de stedelijke voorzieningen in Uden te behouden.

In het scenario herindeling gaat de gemeente Uden voor een herindeling met andere gemeenten in de regio. In dit scenario ziet Uden dat het haar positie alleen kan versterken door haar taken op een groter schaalniveau uit te voeren.

Beoogd effect

Een formele bestuurlijke uitspraak over de bestuurlijke toekomst van Uden te doen en een opdracht aan het college te geven om, samen met het college van Landerd, een plan van aanpak op te laten stellen om te komen tot een herindelingsontwerp van een nieuwe Maashorstgemeente, bestaande uit de huidige gemeenten Uden en Landerd.

Argumenten

1.1 Opschaling naar een Maashorstgemeente is van groot belang.

Het vormen van een nieuwe gemeente op basis van gelijkwaardigheid gaat over de inwoners, het bestuur en de ambtelijke organisatie. Doel is elkaars sterke punten (nog meer) benutten en elkaar ondersteunen en aanvullen op de zwakkere punten. Daardoor willen we de kwaliteit van de dienstverlening voor onze inwoners en bedrijven verder omhoog brengen door te werken vanuit een organisatie die weet wat er van haar gevraagd wordt. Voor medewerkers biedt dit professionele kansen om door te groeien in de nieuw te vormen Maashorstgemeente. Daarmee versterken we onze bestuurlijke positie, vergroten we onze slagkracht en zijn we onderscheidend in de regio. Vanuit onze zes krachtige kernen (Uden, Volkel, Odiliapeel, Reek, Schaijk en Zeeland) en vanuit de kracht van de gemeenschap werken we toe naar een nieuwe Maashorstgemeente.

2.1 Uden en Landerd spreken commitment uit en willen op basis van gelijkwaardigheid herindelen.

In de coalitieprogramma's van Uden en Landerd is de wens uitgesproken om op korte termijn te komen tot één Maashorstgemeente. In juni jl. zijn beide colleges een dag bij elkaar geweest om in gezamenlijkheid de ambities en het proces te verkennen. Dit was een constructieve en plezierige dag met als conclusie dat Uden en Landerd samen willen bouwen aan een volwaardige Maashorstgemeente. In september jl. zijn beide gemeenteraden bij elkaar geweest. Zij hebben gesproken over de vormgeving van het proces en hun rol daarin. Ook is toen afgesproken dat de colleges van Landerd en Uden een voorstel voorbereiden, zodat de gemeenteraden op 8 november een principebesluit kunnen nemen over het voornemen een Maashorstgemeente te vormen.

2.2 Landerd en Uden, samen zoveel meer!

Landerd en Uden willen samen één Maashorstgemeente zijn. Een gemeente die er toe doet in de regio, iets te vertellen heeft en zo goed voor haar inwoners kan zorgen. Een gemeente met krachtige kernen en een sterke identiteit. Een gemeente, gelegen in en om het grootste natuurgebied van Noord-Brabant, de Maashorst.

3.1 De meest realistische datum is 1 januari 2022

Deze datum is gebaseerd op de tijdsduur van de te doorlopen wettelijke procedures in het kader van de wet Arhi (Wet algemene regels herindeling).

4.1 De gemeentebesturen willen hier samen mee aan de slag gaan en laten de bewoners uit de kernen graag meewerken aan het herindelingsontwerp.

Zo ontstaat een gemeente die recht doet aan alle inwoners. Een gemeente waar mensen zich samen inzetten voor goed wonen, werken en recreëren. Waar inwoners, ondernemers en verenigingen de ruimte en kans krijgen om hun omgeving nog fijner te maken.

4.2 In het plan van aanpak wordt een gezamenlijk gedragen proces beschreven om te komen tot een herindelingsontwerp.

Naast wettelijke verplichte onderdelen bevat dit plan van aanpak in ieder geval de volgende Essentiële onderdelen:

- de stappen die nodig zijn om samen te bouwen aan een nieuwe Maashorstgemeente;
- de meest realistisch haalbare datum van herindeling;
- de rollen van de gemeenteraad, de colleges, de directie van beide gemeenten en overige stakeholders (intern en extern) in het proces;
- de wijze waarop burgerparticipatie wordt vorm gegeven gedurende het gehele proces;
- de wijze waarop een interactief proces wordt vormgegeven, inclusief feedback, om te komen tot een toekomstvisie op de nieuwe Maashorstgemeente;
- de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de gelijkwaardigheid van beide gemeenten in het gehele proces;
- de wijze waarop de gemeenten zich gedragen ten opzichte van elkaar en de regio in het gehele proces.

Kanttekeningen

1.1 Een principebesluit is geen formele verklaring.

Na het principebesluit zijn de colleges aan zet om een herindelingsontwerp op te stellen, waarin de noodzaak van de herindeling en de samenstelling van partners worden onderbouwd. Dit herindelingsontwerp is de voorloper van het herindelingsadvies dat uiteindelijk, voorzien van een provinciale zienswijze, door de minister van BZK wordt getoetst aan het op dat moment geldende Beleidskader. Daarna wordt dit omgezet in een voorstel voor een herindelingswet. De toetsingscriteria uit het Beleidskader dienen daarom terug te komen in het herindelingsontwerp en -advies.

4.1 Het plan van aanpak is normaal gesproken onderdeel van een principebesluit.

Aan het opstellen van een herindelingsontwerp gaat een zogenaamd 'principebesluit' van de betrokken gemeenteraden vooraf. Met dit besluit wordt een voornemen tot herindeling uitgesproken en geven beide raden aan de colleges opdracht om een herindelingsontwerp op te stellen. Een principebesluit is een gelijkkluidend besluit van de betrokken gemeenteraden en kent doorgaans vier elementen:

1. of de gemeente tot herindeling wil overgaan;
2. in welke samenstelling (met wie) de gemeente wil herindelen;
3. wanneer de beoogde datum van herindeling is;
4. hoe de gemeente de herindelingsprocedure wil doorlopen en inrichten.

Om een principebesluit te kunnen nemen, hebben beide gemeenteraden een plan van aanpak nodig waarin staat beschreven hoe beide gemeenten de herindelingsprocedure wil doorlopen en inrichten. Om de raden hier goed bij te kunnen betrekken is ervoor gekozen om voor stap 4 begin 2019 (februari) het Plan van Aanpak apart ter besluitvorming aan de raden voor te leggen.

Financiën

Voor het opstellen van een plan van aanpak is een uitvraag gedaan aan een extern bureau. Het voorstel is om voor de periode tot en met 2019 een budget van € 200.000,- ter beschikking te stellen voor de voorbereiding van het herindelingsontwerp. Een gelijk budget is door Landerd opgenomen in de begroting. De financiële gevolgen van dit raadsvoorstel worden meegenomen in de Bestuursrapportage 2018, welke in december ter vaststelling aangeboden wordt aan de raad. Hieruit zal onder andere de inhuur van een extern bureau worden gedaan.

Vervolg

Zodra de colleges van Landerd en Uden opdracht hebben gekregen tot voorbereiding van een Plan van Aanpak om te komen tot een herindelingsontwerp, geven we opdracht aan een extern bureau. Beide gemeenteraden worden nadrukkelijk betrokken doordat zij de mogelijkheid hebben om hun input te geven voor het plan van aanpak. Het extern bureau levert een door de colleges vast stellen raadsvoorstel inclusief bijlagen (o.a. het plan van aanpak) op, als basis waarop de gemeenteraden een gezamenlijk gedragen principebesluit kunnen nemen op 28 februari 2019.

Bijlage(n)

1. Totaaloverzicht herindelingsproces (figuur 1.1. uit het Handboek gemeentelijke herindeling)
2. Raadsvoorstel van de gemeente Landerd: Principebesluit herindeling Landerd en Uden.

Uden, 25 september 2018

Burgemeester en wethouders van Uden,
de secretaris,

drs. D. van Deurzen

de burgemeester,

drs. H.A.G. Hellegers